

5.10.2017

Opetushallitus

Viite: OPH/2065/2017

Lausunto kaikille perustutkinnoille yhteisistä ammatillisista valinnaisista tutkinnon osista

Opetushallitus on pyytänyt Elinkeinoelämän keskusliitolta (EK) lausuntoa ammatillisten perustutkintojen yhteisistä ammatillisista valinnaisista tutkinnon osista.

EK:lle osoitettuun lausuntopyyntöön viitaten Palvelualojen työnantajat Palta ry haluaa lausua asiasta korostaen seuraavia asioita.

Siirtyminen digitaaliseen palvelutalouteen tulee näkyä koulutuksessa

Suomen kansantaloudesta (bkt) 42 prosenttia koostuu yksityisistä palveluista ja julkiset palvelut mukaan lukien palvelujen osuus nousee 60 prosenttiin. Palvelujen osuus kansantaloudesta on myös kasvussa. 2000-luvulla palvelualoille on syntynyt yli 250 000 uutta työpaikkaa. Suomi on palvelutalous, jonka tulisi näkyä niin talous- ja elinkeinopolitiikassa, kuin koulutuspolitiikassa.

Työtä ja työn tekemistä on muuttamassa vahvasti niin globalisaatio, kuin digitalisaatio. Digitalisaatio lisää tarvetta ajasta ja paikasta riippumattomille työn tekemisen tavoille ja muodoille. Digitalisaatio luo muutospaineita työvoiman osaamistarpeille. Muutos tarkoittaa myös sitä, että tulevaisuudessa tullaan työskentelemään yhä enemmän yrittäjinä, freelancereina sekä monimuotoisissa työsuhteissa ja verkostoissa.

Osaavan työvoiman saatavuus on noussut talouskasvun yhdeksi pullonkaulaksi. Työvoiman kohtaanto-ongelma on todellinen. Tämän vuoksi ammatillisen koulutuksen sisältöjä tulee nyt tarkastella digitaalisen maailman tarpeiden näkökulmasta ja korostaen elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia.

Yhteiset valinnaiset tutkinnon osat

Ehdotuksen mukaan yhteisten tutkinnon osien kokonaislaajuus olisi 35 osaamispistettä, joka jakaantuu kolmeen osa-alueeseen: viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen sekä yhteiskunta- ja työelämäosaaminen. Palta pitää näitä osa-alueita tarpeellisina ja osuvina.

Viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen sisältää myös osaamistavoitteet toimimisesta digitaalisessa ympäristössä. Palta haluaa korostaa, että toimiminen digitaalisessa ympäristössä on yrityksissä ja työpaikoilla usein jo hyvin arkipäiväistä. Toimintamallien ja työkalujen kehittämisen osalta tulee tiiviisti seurata työelämässä tapahtuvaa kehitystä. Toisaalta on myös yrityksiä, joissa digitalisaation tuomaan muutokseen ei olla varauduttu. Tällöin on tärkeää, että koulutuksesta valmistuneet tuovat uusia digitaalisen maailman ratkaisuja ja toimintamalleja yritykseen.

5.10.2017

Tehokkainta on, että digitaalisen ympäristön hallinta ja siihen liittyviin työkaluihin ja toimintamalleihin tutustuminen on luonnollinen osa koko tutkintoa, eikä pelkästään erillinen muutaman osaamispisteen kokonaisuus. Sosiaalisen median (yleiset palvelut mutta myös ammattialakohtaiset palvelut ja verkostot) hyödyntäminen tulisi olla osa tätä kokonaisuutta.

Ammatillisten valinnaisten tutkinnon osien kokonaisuus on hyvä. Erityisesti yritystoiminnan suunnittelun ja yrityksessä toimimisen kokonaisuudet ovat sellaisia, jotka tulisi näkyä yhä useammin opiskelijoiden valinnoissa. Paltan näkemyksen mukaan työn murros tulee näkymään tulevaisuudessa yhä enemmän yksinyrittäjyyden sekä monimuotoisten työsuhteiden lisääntymisenä. Palta on huolestunut niiden opiskelijoiden suhteen, jotka eivät valitse näitä tutkinnon osia, ja jäävät pakollisten tutkinnon osien varaan.

Palta pitää tärkeänä talousosaamista ja taloudenhallintaa koskevan tietämyksen parantamista. On kannatettavaa, että esityksen mukaisesti tutkintojen yhteiset ammatilliset vallinnaiset osat sisältävät osioita niin opiskelijan henkilökohtaisen talouden suunnitteluun kuin yleisen liiketoiminnalliseen syventymiseen.

Matematiikan ja sen soveltamisen osalta olisi tavoiteltavaa, että se sisältäisi myös riittävässä määrin tilastollista päättelyä, data-analytiikan ja algoritmien ymmärtämistä ja laajemmin ongelmien ratkaisukykyä kehittäviä sisältöjä.

Palta pitää kannatettavaa, että tutkintojen yhteisiin ammatillisiin valinnaisiin osiin sisältyy osiot yrittäjyydestä ja yrittäjämäisestä toiminnasta, sekä huippuosajana toimimisesta ja työpaikkaohjaajaksi suuntautumisesta. Pakollisiin yhteisiin opintoihin sisällytettyyn osioon ehdotettu yksi osaamispiste (1 osp) kuulostaa kuitenkin vähäiseltä ehdotuksessa listattujen osaamistavoitteiden saavuttamiseksi.

Helsingissä 5.10.2017

Kunnioittaen,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Riitta Varpe".

Riitta Varpe
toimitusjohtaja
Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Palta on palvelualoja edustava elinkeino- ja työmarkkinajärjestö. Meillä on 1 900 jäsentä, jotka toimivat logistiikan, informaation ja viestinnän, huollon ja kunnossapidon, yritys- ja asiantuntijapalvelujen, hallinnon ja tukipalvelujen sekä viihteen ja virkistystyksen toimialoilla. Palta vastaa myös finanssialan työmarkkinatoiminnasta ja on EK:n toiseksi suurin jäsenliitto.

Palta – uuden työn edelläkävijä.